

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slagom raste mala stvari, a slogom sva pokrvari. Mar. pol.

Neopredjeljeni se dopisi ne šalju. Preporučena se pišu, oglaš. št. plaćaju po običnom cjeniku i po pogovoru. Isto tako je sa prilozima. Novci se šalju poštarom na računom (aspezo postale) na administraciju „Nashe Sloge“. Ime, broj i vrijeme najbližu poštu valja točno oznakiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Imena svakog četvrtka na slalom arku. Dopisi se vraćaju ako se neštikaju. Nebilježovani listovi se neprimaju. Predplata u poštarinom stoji 25 for, za seljake 23 for, na godinu. Razmjerno for. 25/100, 1/1 za pol godinu. Izvan carovine više poštarije. Na malo jedan broj 5 vč. Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Sjetite se Družbe sv. Cirila i Metoda na Istriu

Tobožje talijanstvo Istre.

Nedavno čitali smo u porečkoj „babi“, toj staroj griješnici protiv hrvatskomu narodu u Istri, važnu izjavu, koja postaje tim važnija, što je izašla u listu namijenjenom tobože izabranom dielu talijanske svojte u ovoj našoj pokrajini. Polemizirajući s g. Politeon iz Zagreba, koji je napisao nekoliko članaka u „Il Pensiero Slavo“ namjerom, da uputi prave Talijane o pravih odnošajih u ovoj zemlji i druguda, gdje žive Hrvati, „L'Istria“ dolazi do zaključka, da temelj svakog dogovaranja među Hrvatima i Talijanima, prvi uvjet za nekakav sporazumak među njima, *conditio sine qua non* (1) za pronašakće onoga, što zovu *modus vivendi* (2), jest i morali biti taj, da Hrvati i svi, koji za njimi stoje, priznaju javno i očitio talijanstvo ove zemlje. To da zahtjeva ne samo povjest i zemljopisni položaj, to da proizviru i iz današnjih narodnih, gospodarskih, političkih i narodopisanih okolnosti. Jeste tko ikada veće neumnosti? Bogme, čli to piše mora, da je pozobao mnogo znanosti, pače toliko, da mu se pamet pemješala. Istra da je bila, da je i da će biti talijanska? Al tko to kaže, počem li sudi o narodnosti ove zemlje? Mi znamo iz povjesti, da su stari Istrijanci bili roda ilirskoga, baš kao svi drugi stanovnici, koji su sjedili na istočnoj obali jadranskoga mora, kamo

spada i po položaju i po konfiguraciji i po geološkoj) sastavini istarski poluotok; mi znamo koliko su se morali mučiti lukavi i jaki Rimljani dok su osovijili ne samo Istru, nego sve ilirске zemlje; i znamo i to, da Istrijanci nisu htjeli mirno stupiti pod jaram rimski, već su se očajno branili pod zapovjedništvom svoga kralja Epuila, i podlegli su samo većoj sili, krivi donekle svojoj nesreći i radi toga, što su bili odani neurednom životu, kao što je pijanstvo itd. (baš kako se vidi i danas svuda po Istri, gdje vino i mito odlučuje o pobjedi kod izbora); znamo nadalje, da se je Rimljana doselilo ovamo i ustanovilo tako zvane kolonije, ali je stalno i to, da je starijski puk ostao u većini, premda pod tudjim gospodstvom, izložen malo po malo raznarodivanju, tako, da je možda kroz sto godina i Istra, kano i sve druge zemlje pod rimskim gospodstvom izgledala na oko polatinjena. To je trajalo do konca četvrtoga stoljeća. Od onda počelo je dohadati svakojakih naroda sa istoka i sjevera prama zapadu i jugu. Vandali, Huni, Heruli, Goti, Longobardi, Avari i drugi dotakli su se i našeg poluotoka; u isto doba zagospodovala je na njem carstvo bizantinsko i naselilo mnogo Grka; napokon u sedmom stoljeću poteli se pomicati prama zapadu i Hrvati, Srbi i Slovenci. Poslije njih nije bilo tolike seobe naroda, ako se izuzme dolazak Mongola i Madjara pa Turaka, koji svi nisu mogli razširiti svoja moći preko hrvatskih zemalja, jer im se sila kršila o junačka prsa naših slavnihi pradjedova. Što je bilo s Istrom u to doba? Kako drugdje, tako je i u njoj vladala nevolja radi sbivših se opustošenja, a o narodu u njoj nemože se reći, nego da je bio smjesa najrazli-

njih narodnosti. U obće u ono doba se nije pitalo za jezik i narod, nego za silu i plien. Latinaki jezik u javnom životu ostao je tada kaanije kao gospodujući, naročito za franackih kraljeva Karola Velikoga i njegovih nasljednika. Za ovih se spominje u Istri glasoviti sabor Rižanski, na kojem su se gospoda, svjetovna i duhovna iz desetak gradica tužila banu Ivanu, da im nije već dobro kako prije, da su došli u Istru Slaveni, kojim oni moraju plaćati davak jur kroz tri godine, da neka im pomogne u toj nevolji. Stoji pisano, da je ban Ivan odgovorio gospodi: Ustrpite se, razvidit ćemo, i ako pronadjemo, da su krivi, ćemo ih potjerati. Medjutim to se nije dogodilo. Slaveni su onda počeli bivati gospodari Istre, košto je jasno iz riječi latinske gospode, a imali su već tada veći dio Istre, koji nije bio zastupan na tom toliko razvikanom saboru. Izvadjati, kaošto izvadjaju Talijani, talijanstvo Istre iz rimskog gospodstva i latinskoga jezika, to je nesmisao, da mu neima para. Po takvom razlaganju bi cijeli svijet, što ga poznamo pod Rimljanima, morao biti danas talijanski. Rimskom carstvu nije bila medja ni kod Alpa ni kod Učke, ono se je steralo daleko više i šire, sve do Beča i oko njega pa zašto ne kažu naši usrećitelji oko „L'Istrie“, da su i mnoge druge zemlje talijanske, jer su bile njegda rimske. Nu oni si misle: što nije Rim polatinio, to su Mljetcji poitalijančili i odtuda ovo dokaza i nove poluge za talijanstvo Istre. Cekaj „babo“ i tu ćemo se ogleđati, al drugi put.

Pogled po svijetu.

U Trstu dne 11. maja 1898. Dne 6. t. mj. držalo je carevin-

sko vieće zadnju sjednicu u ovom zasjedanju. Kad će se opet sastati carevinsko vieće nije ništa poznato. U zadnjoj sjednici razpravljalo se je o ukinitju carine na žito. Većina reč bi, da je proti ukinitju, a istotako i druga pola monarhije. Izmedju Poljaka i Njemaca došlo je u toj sjednici do oštra rietkanja i prietnja. Na koncu ovoga zasjedanja došli su mnogi zastupnici slavenskih skupina do osvjedoštenja, da se valja Slavenom pripraviti na to, da izstupe iz sadašnje većine. Sve njemačke skupine našle se složne proti Slavenom, a ministarstvo hoće pod pritiskom skrajnih njemačkih zastupnika, da se nijedno važno i opravdano pitanje slavenskih zastupnika nerieši njima u prilog. Usljed toga morati će zastupnici slavenskih plemena nastojati, da se složne u čvrstu celinu, te da složni poput Niemaca brane i zagovaraju ustavom nam zajamčena prava. Danas o podne sastala se austrijska delegacija u Budapešti, da sasluša priestolni govor. Predsjednik Jaworsky pozdravio cesara i kralja kao kneza mira, komu čestita u ime delegacije k Njegovomu 50 godišnjemu jubileju vladanja. Njeg. Veličanstvo odgovori priestolnim govorom, u kojem spomenu dobre odnošaje Austro-Ugarske sa svimi susjedi; istaknu nadalje, da su konačno odnošaji izmedju Grčke i Turske uređjeni, i da su naše čete zastupile Kretu. Obzirom na Španjolsko Američki rat reče vladar, da ga boli, što je do toga došlo, ali da se nada kako će se razmirica izmedju ratujućih država brzo urediti. Govoreć uzadnjem broju na ovom mjestu o nemirih u Italiji, nismo niti izdaleka stigli što se sve tam pripravlja. Zadnjih dana prošloga čedna zavlada la je u raznih gradovih Italije prava buna, kojoj bijaše Milan središte. Tamo se

PODLISTAK Sličice iz Cresa.

(Dalje.) Prvo nego silazimo iz ove zlamenite planine i buduć da sam skoro umoran od puta i neprestanoga govorenja, hoću siseći na ovoj mehkjoj poltroni, da vam još nešto kažem. Svaki Cresanin, ja mislim, da Bogu velikomu iz svega srca zahvaljuje na ovoj reizrecivoj blagodati, koju nam je podčihla Njegovu sveta ruka davajuć nam onu dobru pitnu vodu, koja pišći na Pisk. No, što nebi bili od nje učinili ljudi, koji bi bili i male skrbni za puk? Ali čovika nije bilo, koj bi na to mislio. Na komunu su vavik zapovidala vlastela, a oni nisu htjeli za to, jer imadu vlastite stierne za svoja potrebu i za svoj interes. Voda je, može se reći, na vratim grad, daleko manje od mlijeka; sva voda preliva se u more; a mi da ju dobijemo il' pomoru il' po kraju, moramo se podvrić velikom trudu i dangubi. Ala, kako bi se bila opoštenila ona običnska uprava, koja bi bila u blaženu vodu dopeljala do grada i jedan skromni vodovod bio bi uz ostalo i na nres gradu. Ali oni... koji imadu stierne, plasili su se... velikoga troška! A pitam ja, komunisti, novci jesu li vaši? Nisu li za puk? Ma da, ste udarili i izavrednili namet, puk bi prihvatio vašu namisao, jer

bi bilo to na njegovu korist; ali vi niste nikad puku toga rekli, jer ste se plasili... plasili!! Trošak! Ova rič nije prestrašila ni stare Rimljane, ni rimske pape, koji su dopeljali u Rim vodu od 34 milja dalačine prem da je Rim bio oskrbljen obilatim vodom. Cesar Droklecijan iz Solina daleko 7 milja činio je dovesti po kanalima vodu u svojih palača, koja je sada grad Split. Dakle na posao ljudi božji, maknute se, jer bez vode puk nemože živiti, a pučanstvo grada Cresa sve se to više namuža. Ali za te plemenite djelo hoće se uprave u pravom patriotskom duhu! I ovo je sve, što sam napisao radi onoga talijanskoga (il) Pischio. Vratimo se na filologiju, ter nisam za ništa Doktor Strganac, za to valja da stržem. Imademe iza naših ledja poljeh, koja se zovu: Žaknji, Redi, Prepovedna, Velibok itd. a znate li što znače ta imena? U Cresu žakanj hoće reći *Karik*, imena? O nama, prije lozom, a poslie maslinami nasadjena, bila su nadarbina (beneficij), od koje su živili oni djaci, žaknji, koji su služili u crkvi. Ova nadarbina žaknji bi zapustili kad bi bili zarjednji; ili postali podjakkoni, diakoni i avedenici; a tada bi stupili u drugu obilatiju nadarbina imeom Redi. A onaj avedenik *Mavstionarij*, koji bi svake godine prepovedao blagdan na dan trih kralja, uživao bi dohodak one nadarbine, koja se za to

zvala *Prepovedna*. Vidite iz ovoga, koliko su naši stari bili pobožni i darežljivi. Oni ne samo da su gradili crkvice po polju, a bilo jih je 24 na broju, nego ih još oskrbivahu dotacijami, bilo novčanim glavnicami (kavdiali) bilo ulaganjem zemljišta, kamo bijaše obično zasidana crkvice. I glavnice i zemljišta bila su odredjena za uzdržanje tih crkvice, za obsluživanje zakladnih misa (misse fundane); a to je trajalo doklegod nije došao onaj veliki grabožljivac Napoleon I, koji ukine crkovne rsovoje, sva založena dobra, koja bijahu osvoji sva založena dobra, koja bijahu razprodana, a ne osta im nego samo ime. Ovi naslovi (tituli), ova imena jesu li talijanska? Ah! ne, ne: i sasji dajicon di no“. Iz toga može se lahko zaključiti, kojim se je jezikom služila ista crkva u Cresu u onom prastarom vremenu, kad bi ustanovila koju crkvanu zakladu. Nije kad bi kamo, ali ovako je, ma koliko se vidualo o talijanštini grada Cresa proti historičkim dokazom i proti navedenim činjenicam. Fakta su, moji dragi sumješćani, kao brid (scoglio) po sred mora, koja se ne plaši ničesa, ma koliko bjesnil vitrovi i bučilo more oko nje, i pokrivalo ju svojim valovima; i premda sva oplahuta silnom vodom, diže opeta svoju glavu i mrmlija: „Evo me!“ Né, né: činjenice, fakta ne daju se pobijati ni pozejom, a još manje sa jednom izrekom u prozi, kako bi. to mislio naš vrli doktor *Cogliozina*, jer

storija i imena kaka, kojemu plemenu spada daju građani Cresa. Nije li tako? Svi viknu jednim glasom: jest, jest, dobro! Živio Doktor Strganac.... ma strže po vrazju... Do sada sedeć na ovoj poltroni malo sam odahnuo, i vi svi malo odpućinai, premda nije bilo beskorisno ono malo vremena, što smo prošili ovdi na Strganac, jer smo okom obašli iz nutra i vani Perinata sva mista, dokle nismo došli na Pischio i stvmačili, da je rič hrvatska. No ostaje nam, da se obrneme prema gradu, i da obilazimo još nekoliko imea našega polja. Mili i dragi Bože! Osim greda kamenja pod našimi nogami, na Panjini poljuimlje ravnicu sve do samoga grada, i desno od grada do Kovacinab. A tko nezna, kako to znamo mi, mislio bi, da ta ravnicu je čista zemlja; ali nije tako: sve je *Kamik* do *Kamika*, ali počto je sve obasjano ulikami, ove svojimi granami pokrivaju tlo na način, da od ozgor ne vidiš ni gramače, ni gomile kamenja, a sve pokriveno zelenilom, da ti se čini kao najbolji *žardin*. Vidite nu dars božjeg! Vidite što može učiniti čovik svojim radom, svojim znojem! A to je na čast vam, dragi Cresanin, jer ste umili, radeć kao crvi od rana jutra do kasne noći, pretvoriti to silno kamenje u plodnu zemlju, da prihranite vaše obitelji crnom al poštanom koricom kruha. (Sliedi).

je. ubijalo, palilo i plienilo kano u kakvoj neprijateljskoj zemlji u srednjem vijeku. Na mnogih mjestih došlo je do boja između gladnjuce pučanstva i vojske. Na stotine imade mrtvih i ranjenih u pojedinih gradovima. U Milanu, Napulju itd. proglašeno je obšadno stanje. Ovo su posljedice nezdrave politike talijanskih vlada zadnjih desetak godina.

Nakon krvave bitke između Španjolaca i Amerikanaca kod Manila nastalo je između ratujućih nekoliko primirje. Vesti, koje dolaze donosice sa bojišta, opisuju jedino potankosti zadnje bitke. Iz Washingtona javljaju, da se pripravljuju Amerikanci, da na vale na Cubu, gdje će doći do žestoka boja na moru i na kopnu. Tamo šalje zapovjedništvo austrijske mornarice ladju „Maria Teresia“ na zaštitu podanika Austro-Ugarske.

U Španjolskoj traju još uvijek nemiri, izazvani nengodnim vjestima sa bojišta i biedom, koja vlada medju pučanstvom kano i u susjednoj Italiji.

Franina i Jurina

Fr. Biš virova, da je bila narasa porečkoj kozj dugi rep?
Jur. Po Franina ta je lipsa, a kada to?
Fr. Ono kada su bili talijanski stori u Puli va dieti storili, da se nesmi tamo više predikat lego talijanski.
Jur. Pak?
Fr. Sad njoj je rep još kradi lego prije.
Jur. Vero da njoj ga, m'3 grize?
Fr. E brate, iz Beča, su njni sporučili, da Istru ni još spala, pod lačun Taliju.
Jur. Još par puti tako senitica, pak da kozj pasti i burbin.

Fr. Znaš Juro kako se ponajšu neki pazinski talijanaš i kraljevi senomi, ki neče da podpišu prošnju za razdelit grad od polja?
Jur. Valja da jih napiju i najedu.
Fr. Aj vero ne, lego ih dobro nasbričaju.
Jur. A ja, ča češ, tako jih vadi talijanska kultura.
Fr. A la su huncuti!

Različite vesti.

Odbor polit. društva „Edinost“ imati će u subotu dne 14. t. mj. u 8 sati na večer redovitu sjednicu, na koju se ovim gg. članovi pozivlju.

Upit na njegovu preuzvišenost gospodina ministra-predsj. i upravitelja ministarstva unutarnjih posala. U sjednici dne 6. maja t. g., kojom se je za sada pretrgnulo zasjedanje carevinskoga vjeća, postavio je zastupnik Vjekoslav Spinčić zajedno sa svojimi drugovi upit na rečenu preuzvišenost, na temelju podataka, što ih je dobio iz svih strana Istre i jednoga dijela Goričke obzirom na jezik, koj rabe c. kr. oblasti sa hrvatskimi i slovenskimi strankami. Mi demoo obširnije izvjestiti o tom upitu kad ga u cijelosti dobjijemo. Za danas donošamo samo nekoliko crta, koje smo dobili od prijateljake ruke. U uvodu upita je u cijelosti priobčen upit Dra. Laginja, prof. V. Spinčića i drugova od 30. marča t. g. na njegovu preuzvišenost gosp. ministra-predsjednika; onda odgovor njegove preuzvišenosti od 21. aprila t. g. na onaj upit naših zastupnika od 30. marča. Sliede pak podatci o dopisivanju c. kr. oblasti, imenito političkih, sa hrvatskimi i slovenskimi strankami, poredani po kotarih: puljski, porečki, koparski, pazinski, voloski, lošinjski i gorički. Prema svrsi je objieno glavno, što iz svih podataka sledi, i kako je to u protuslovlju sa enim, što je g. ministar predsjednik, na temelju službenih obavještji, dne 21. aprila odgovorio. Tomu onda sledi sam upit u više točaka.

Dragutin Rupena Prijatelj pokojnikov piše nam o davle: Bolnim srcem javlam vam, da je nemila smrt pokosila mladljahan život, koji bi bio danas sutra na utjeru i korist Hrvatom Istre. Dne 8. t. m. izdahnuo je svoja blagu dušu Dragutin Rupena, osmoškolac na ovdšnjoj c. kr. gimnaziji. Pokojnika mučija je grđna sučica kroz pol godine a što sada ga spravila u cvietu života u grob i Otac pokojnika je rodoin Vodicah u Istri. Premda je službovao preko 26 godina na Željčunčičkoj prugi u Miramaru, uzgojio je sina čestitoga Hrvata. Dragutin bio je marljiv, vrlo odličan djak i vriedan sin svog hrvatskog naroda.

Vječni Ti pokoj, plemeniti Dragutine! Legitimacioni odbor car. vjeća. Taj odbor, koj jako zanima birace Istre, Trste i Goričke, bio je već više put izabran, ali do sad još nije mogao poslovať. I ovoga zasjedanja bio je izabran i konstituiran. Imao je i sjednicu za razdieljenje referata o pojedinih izborih. Novine su javile, da se trčanski zastupnik Dr. Cambon presvjetlovo protiv, tomu, da Hrvati kao protivnici Talijana dobiju izbore nekih talijanskih zastupnika. Gospoda, kako se vidi, boje se istine. Zaš. Spinčić kao član odbora, odgovorio mu je odmah, kako zaslužuje. Rekao je, da se neće, kako može, takav presjed postaviti baš član onoga

kluba, kojega članovi kao zastupnici zaborava u Istri. Trstu, nešamo da nedaju referata Hrvatom, svojim protivnikom, nego jih nitu u legitimacijske odbore kao ni druge neizabiru, te koji uništavaju izbore, koji su posve zakonito i redovito provedeni. Zaslušeni odgovor, na koj su klicali članovi desnice: čujte! čujte, dočim su Dr. Cambon, baron Campi i ljevičari kao gluhoniemi šutili.

Izbor upravnoga vjeća u Zdranju. Od tamo nam piše prijatelj, da se je vršio dne 2. t. m. izbor za upravno vjeće, te daje naša narodna stranka u III. i II. tjela sjajno pobjediła. Više drugi put čestitamo tamošnjim rođuljomb!

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru poslali su:

Gg. Armin Koričić i Vignjević Šandor mjesto vjeća na grob Janka pl. Pisačića for. 2; Lovro Marzan, Galac Rumunija i for.; Plemićki kazino Vražinić for. 4; G. Z. Njhu u veselom društvu dne 14. 2. 99, koje nije pustilo, da bi on, platio svoj dio for. 1.10; G. Flego preostatak od računa kod objeda obd. zastupnika u Bazetu for. 1.92, gg. kot. Zidovca, Špoljar, kap. Djančić, gg. gimn. učit. Petranović, Kalafatić, Širola u Belovoru for. 4.50; Pantnik iz New-Yorka u San Francisco položio u Zagrebu for. 10.--

Iz Ploña pišu nam 8. t. m. Dne 4. t. m. zapustilo nas u sveobdaj žalosti velečastni gosp. Barbđđ Mihonj, kapelan sv. Katarine, da ide u one divne krajeve naše mile-Ljuburnje, naime u Poljanje, kamo bijaše promjestan.

Dočim nam je bilo žao, da se tako iznenada razstajemo sa onomom plemenitom dušom, koje će se dugo i dugo sjećati mnogih siromah, osobito u ovo godišnjoj oskudici, čestitamo mu iz arca na njegovu imenovanju. Na njegovo sadašnje mjesto stigao nam jure velečastni gosp. Jadrjević Branjo, vrlj rođoljub iz Lindara, za koga naše potrične vele, da će njima talijanski propovjedati, zašto su i molbu veče sastavili, podpisani većinom od djeca od kakvih 8 ili 10 godina, samo da bude što više podpisa, da izazove molbatim veći utisak na presvj. biskupa. Ua quanti italiani! Više nego li u Milann, zar ne? Ako baš žele čuti rječ božju mogu ju ona dva tri smušenjaka čuti u hrvatskom jeziku, u jeziku svojih djedova, kog posve dobro poznaju. Ali onaj, koji taj svoju narodnost, ne mari puno za crkvu ni za Boga.

Eh, znamo mi dobro, vi lije pičanske, da ze lec i u drugom grnu. Bude li potrebno, dozvoliti čete mi, velečući gosp. da se opeta javim. (Vrlo rado. Op. ured.)

Jedan pičanski grajan.

Glavna skupština „Posujilnica u Puli“ obdržavanj dne 25. pr. mj. Odobrio se obraciš za god. 1897, po kojem proizlaz, da je ista llepo napriedovala. Novčani promet nadmašio je, kod matice u Puli i podružnice u Pazinu, pol milijuna forinta. Novaca na štjednju od raznih ljudi imala je posujilnica okruglo 170 tisuća, a zajmova kod dužnika 280 hiljada. Čista dobitka bilo for. 654.63 koji su posvema oprndjeljeni za rezervni fond, te imaju služiti za pokrće gubitaka, ako bi ik bilo. Posujilnica bi bila još i liepše napriedovala, da nisu posljednje dvie godine bile tako loše za težački puk, kako se odavna takovih nepamti, te dužnici nisu mogli podpuno odgovarati svojim dužnostima. Da je sreće i više mara za narodnu stvar kod naših ljudi i štedionički uložiti mogli bi naših veći biti, jer je interes, koji se za nje plaća, dosta visok t. j. 4 1/2%, a imaju mnogi naši imućniji seljaci i mnogo novca na zajmu kod raznih osoba, kojega pak u slučaju nerodica, kao sada, ne mogu utjerati, a da ga drže u posujilnici, mogli bi do svoga novca doći u svako doba kad bi im trebalo, a nebi se morali klanjati drugim, osobito ne narodnim protivnicima. Pomogli bi tim sibi i bližnjemu, a narodna bi stvar liepše napriedovala. Pri tom moramo ožigogosti i nehajstvo naših ljudi u Puli, koji bi bili morali doći na glavnu skupštinu u mnogo većem broju, nego li su. Nije dosta biti rođoljub na jeziku i kad u njih potreba, već pokazati i djelom svoja rođoljubja svagda i svuda!

Talijanom u vlasti! Pišu nam iz Marčane dne 8. t. mj. pod ovim naslovom koliko sledi:

Prošlog mjeseca bijaše Jacinto Korva odsudjen od Vodnjanskoga suda na tri dana zatvora, dočim je za izplati for. 15 radi prestupka, što je prodao 7 klg. mesa naprivnu gostioničaru N. N. u Vodnjanu, ne imajuci odnoseno dozvolu za prodaju mesa! Odsudjenji veselo plaća for. 15 za vu šal, samo da vodjajnska gospoda znadu, da ik je najto naju, specijalnim mesom, naime od oslića (pulida).

Eto kako stvar stoji: Dva, tri dananj

pred novom godinom bijaše Jacint Korva u Vodnjanu, te ponudi spomenutom gostioničaru fins telefine uz nisku cijnu, od 40 uvč. po kilogramu. Gostioničar rado prihvatil ponudu, te mu on zadnji dan poslajje 7 klg. mesa od tovarčica za telefine. Gostioničar pripravil na novo ljeto „fins golaj“, da pogosti svoja „aventora“ per bona principio; a nije baš štedio sa porcion, jer je jeftino kupio telefinu od tovara. Jednji govoralu: „Ma che bon golaj! Mi preudo ancora una porzion. Sior oste la me porti una porzion de golaj“, vjećen; jedan, a drugi: „Anche a mi!...“ i tako u kratak čas nestade pulida. Mnogi su jošte dolazili i kasnije pitajuci: „Bon principio de l' anno, sior oste! La ga ancora da quel bon golaj; go senti parlar, che la ga preparà oggi giusto un bon golaj, che mai se lo magna a Dignan“. Mnogo dana zatim bijaše govora samo o tom golaju kod N. N. Na nekako su Vodnjanska gospoda doznala, da je taj golaj bio od tovara, te bijaše Jacint Korva tužen, što nije imao dozvole za prodaju mesa.

Do sada su talijanska gospoda davali prodacem kod izbora mesa od tovara ili pulida, a sada su se počeli gostiti sami medju sobom takvim mesom. U vlast vam gospodo latinska!

Za bratovštinu hrv. ljudi u Istri: Ivan Pužman, Vodjan for. —50.—

Vogaško-pelarsko društvo na Munal, občina Podgrad. Pod ovim imenom ustrojili su naši rođoljubi i prijatelji, puksa novo društvo, te su mu odabrali predsjednikom g. župnika Fr. R. Čiškovića, tajnikom g. učitelja L. T. Čiškovića, a blagajnikom g. L. Valetića, potrosarinskoga agenta. Sretna misao, a biti će, ako Bog da, za naš puk od velike vrijednosti, jer tim će se sigurno pospediti njegovo blagostanje. Položaj imamo dobar a mjesta je dostaja, za to se ufamo, da će do malo godina obkoljivati naša vrela liepi vrtovi i voćnjaci, koji će biti i na korist i, u nasz župa.

Ova je nada opravdana, jer su članovi našega društva već lanjske godine, osobito ove posadili već na stotine voćaka. Ovo leto smo sadili voćke na uspomeno jubileja našega premilostivoga cesara i kralja.

I za pčelarstvo imamo dobar položaj i priliku, jer naše prostrane i krasne sjeknože sa obilnim cviećem nudjaju našim pčelicam mnogo i dobrog meda. Ugledali se u naše društvo i drugi, da ta o goje društveni život, te poboljšajju svoje stanja.

To je opet — hvala Boga — jedna radostna vjest iz naših Muna. Samo tako napravo, je to: „tko nenapreduje taj nazaduje“, a to mi nešemo! (Svaka čast vnašem g. župniku, koji se je dao na tako postrvovan rad na korist svojih župljana. Op. uređ.)

Prva talijanska zajm-vna blagajna (posujilnica u Istri). U talijanskih novinak čitamo, da ja u Sisanu, občina Pula počelo djelovanje zajmovne blagajne „Cassa di prestito rurale“. Iste se novine hvale, da je to prva u Istri. Prva je, koju oni utemeljše, ali mi smo daleko napried. Naše blagajne po istom sustavu kao što je ona u Sisanu, obstoje od mnogo godina u Korpu pak u Podgradu, a ova sada u Bazetu i u najbližem susjedstvu Sisanu, u našem liepomu Medulinu. Ako ništa, to su Talijani od nas naučili. Dapače toliko je bilo neznanje njihovo, da jim je morao doći zastupnik i župnik Zamatti iz Furlanije, da kao „specjalisti“, osnuje cjelustvar i pouči ih u poslu. No pri tom ne možemo a da nepohvalimo papa Monti-ja u Sisanu, koji je naš narodni protivnik, ali za osnove rečene blagajne imade zasluga, jer je pokazao izvarednu radnost i veliki mar. Pa-timo na stranu ispitivanje, iko su članovi te nove blagajne, i da li su im imanja kao što se govori, popriedno preko jedne trećine vrijednosti obтереđena sa dugovi, nu da sa se sakupili i pristupili u društvo, zahvaliti je poglavito njegovu radu i nagovaranju, a nije se žacno niti zvonjenjem zvana na crkvi pozivati ljude na utemeljiteljnu glavnu skupštinu. On je tim odgovorio dužnosti prvoga svećenika, koji se mora brinuti ne samo za duševni spas vjernika, nego i za poboljšanje njihova gospodarstvenog stanja. Ugledali se u nj naši župnici!

Muzkoj podružnici u Kastvu izručie je g. Pavo Širola, trgovac i posljednik na Pehlinju, da izpuni želju njegovog blagopokojnog oca Masta Širola u Lovdiku, umrlog dne 5. marča t. g. na Pehlinju, čestmo na samrći za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru namienjeni dar. od 100 for. Lahki je zemlja-dijeni rođoljub!

Glavna skupština „Posujilnice u Itranilnici“ u Podgradu. Na drugom mjestu današnjega broja donošamo poziv k glavnoj skupštini „Podgrađka posujilnica“

Dopisi.

Pišu nam iz Poljana, obč. Veprinae. Dne 22. pr. mj. dočekali su Poljanci presvj. gospodina biskupa upravo sjajno. Bilo je to na večer oko 6 sati i po. Na Veprincu gradu dočekali ga gg. obč. zastupnici sa glavorom, te ga pratili do sv. Petra uz liepu povorku Veprincana i Poljanaca. Cim zapazimo iznad sela Kirini presvjatloga uz ostale pratice, zvana počes; zvoniti, muzari grmiti. Školska djeca u redovima bila su već pripravna sa g. učiteljem pod slavalokom, da pozdrave presvjatloga biskupa. Tri djevojčice u bijelini željno dočekale ga sa krasnom kitom cvieća. Izmedju njih oćenica Jvka Žigantov, djevojčica od 9 godina, krasnim riečima pozdravi gosp. biskupa u ime poljanskog puka. Presvjeti se liepo zahvali na pozdravu i na daru, te završi svoj govor izraziv želju, da se jednom nadju skupa u raj.

Cim stupi presvjatli biskup u crkvu zapjevahu školska djeca s učiteljem uz orgulje „Evo vele pastira“. Posljuje molitve opet se u crkvi zahvali Poljanecima na liepom dočeku. Pohvaliti valja nam gospodjice Poljanke, koje su znale doprinieti, da je ova svečanost na sveobće zadovoljstvo izpala. Neumorno su dva dana okolo slavaloka vience plele, kitile ga. Bilo im na čast a na slavu božju! Sliedeći dan bila sv. berma i to za prvi put u Poljanah. Poljanči su bili nezrečivo zadovoljni, a tim zadovoljniji, što se je g. biskup povoljno izrazio o crkvi. Pohvalio je u prigodnoj propovjedi kuću božju, osobito što se tice reda i čistote. Pohvali pobužne Poljanca — kao najliepi nres crkve — koji rado slušaju sv. misu i rieć božju.

Sliedeći dan na Jurjevo bila je sv. berma na Veprincu. Prije sv. berme bilo je utelonenje (instalacija) novog župnika g. Ellnera. Bila je to opet riečka svečanost, kakve Veprincani još ne vidjše. Čuli su na svoje uši svetu, ali stranu prireagu svoga župnika, koji je obćeo Bogu, da će svoje teške ali svete dužnosti točno ovršivati. Nije bilo u crkvi duše, kojoj se nije srce ganulo na rieči svojeg novog župnika, komu su išle početkom uz teške uzdisaje i uz gorke suze. Bio je to u svetom mjestu neopisivo ganuljivi trenutak. Ornilo se mnogo oko vjernog katolika, čije srce čuti i pojmi osjećaje velezasluznog gosp. Ellnera.

Javljen bijaše u dičnoj „Našoj Slogi“ jeanoglasni izbor g. župnika. Rešenim izborom pokazao je puk Veprinacko-Poljancki kako znae cianiti i ljubiti svoga pastira. Svi ga ljubimo osobito ljubavi; a kako i nabi; kad ga ljubai naš pak široz naše mile Istre kuđog je bio. U njemu vidimo prosvjateljela naroda, koji znae svoje stado, svoj narod krieptiti, učiti i voditi. A na koji način da mu se odžujemo? Najveća plaća bit će mu, da ga budemo ljubili i slušali, slediđi njegov uzor primjer u svakom pogledu i unapred kako i do sada. Mi Poljančijungjemo za našim predobrim kapelanom g. Ellnerom, ali radost tugu de hadvladat. Mi ga ne gubimo, jer kako novoizbranog župnika — uz božju volju — imati ćemo sreću, da nam bude župnikom na našu najveću radost i zadovoljstvo.

Zivio nam budno na čast božju — i na spas povjerjenik on ovcica!

Strealičke

proti peronospori
inžinira ŽIVICA te brentače, koje ostaju uvijek jednake i pripravne bilo u snhom bilo u vodi; jeni najtrajnije između svih drugih; dobivaju se u radionici rečenoga u trgovačkoj ulici (Via Commerciale) br. 11 gdje se dijele također badava prospekti i cijenici.

Pravo brnske suknene tvari

Jedan suppen	(for. 3-10 iz dobre)	PRVA
3-10 m. dug, dostatan za muške odjele stoji	4-10 iz dobre	vrnje
	4-8 iz dobre	vitre
	6- iz bolje	vrne
	7-76 iz fine	
	8- iz najfinije	
	10-50 iz još finije	

Jedan suppen za crno silonska odjele for. 10. Tvari za gerje kupače, Bode, Peravusan, Decking, Tvari za drzava i željezničke činovnike, najfinije Kammgarn i Cheviote itd. razasije uz tvorničke cene kao čvrsto, solidno i vrlo dobro posato.

Skladište tvorničkog zrna Kiesel-Amhof u Brnu
Uzrela badava i franco. Petiljke vjarske szarki.

PRAVA

Skladišće pokućstva

trdkke Aleksandra Levi Pinzi
Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1

Skladišće pokućstva i tapetarije svakojakih nacerta iz vlastite radionice. Bogato skladišće zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev šalje se ilustrovan cienik badava i franko. Naručene predmete postavlja se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.

Naručbe preznimlje za Istru i Dalmaciju.

Pserhoferova LJEKARNA K „ZLATNOJ DRŽAVNOJ JABUCI“

Beč, L. Singerstrasse broj 15.

J. Pserhofera pilule za čišćenje

iskušeno, lako prebavljajuće od mnogo ljetnika običstvom preporučeno kucno sredstvo. Ove pilule su one iste, koje su već od mnogo stoljeća pod imenom „pilule za čišćenje krvi“ običstvom poznate i koje se prave samo u Ljekarni k „zlatnoj državnoj jabuci“ Beč L. Singerstrasse 15.

Od ovih pilula stoji: 1 kutija sa 15 pilula 2f. 2f. i zamot sa 6 kutija i for. 5 nvt. Ako se prije pošalje dočini lanac, stoji franko: 1 zamot pilula 1 for. 2f. nvt., 2 zamota 2 for. 50 nvt., 3 zamota 3 for. 85 nvt., 4 zamota 4 for. 40 nvt., 5 zamota 5 for. 20 nvt., 10 zamota 9 for. 20 nvt. (Manje od 1 zamota nemože se poslati.)

Umoljava se, da se izlično zahtjeva „J. Pserhofera pilule za čišćenje“ i da se na to pazi, da nosi pokrov svake kutije ime „J. Pserhofer“ i to crvenom tintom: koliko i pošuka gledo porabe.

Balzar za zimu od J. Pserhofera 1 lonce troškova ok za ljetanje. Jedna bočica 50 nvt.

I. Pserhofera Balzar za rane 1 f. 50 nvt.

Stolovi Kola-Preparati izvrsna sredstva protiv svih bolesti i nezdravlja. 1 f. 50 nvt.

I. Pserhofera gorka tinktura za želudac protiv sv. životna celesa po lagano zastupajuće sredstvo za ojačavajicima.

Osim svdje navedenih preparata, nalje se sve u austrijackim novisama oglošene tuznme i inozemne farmaceutičke preparate djelomice u zalih, djelomice se ih, ako ih nema u zalih, najbrže i najjeftiniji priprav.

Petiljke po pošil obavljaju se najbrže, ako se prije pošalje novac, veće naručbe također poštanskim pedručecem.

Ako se prije pošalje novac, (najbolje poštnom napučetcom) stoji poštarina mnogo manje nego sa poštarškim produžecem.

Tiskarna Gutenberg

uljalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO-KNJIGE

sistem „Patent Workman Chicago“

Rastrični zavod — Knjigovarstvo.

prporuče se za prijatno naručbe se sadržilom primernih cen in točne potrebi.

Izdelovanje vakovratnih tiskovnin kakor: časnik, rektovrov v svakom obzaju, bršar, plakatov, računov, memorandum, škratilni, papirja za liste in zavilku z napisim naslovih listkov jedilnih list, pavali itd. itd. — Bogata zaloga glavnik, Cento-Correat-Kalje, Saldi-Centi, Faktore Debitoren, Creditoren, Cassa - knjig. Strazna, Memoriale, Instrukciv Prima-note, odpravni, menjilnih Cassa-zapadnih in knjig za kuparje, kakor tudi svih pomoznih knjig, potom razitrisava (črtanoga) papirja, Cento-Correat, svilonoga papirja za kopiranje, listov iz kavičica za kopiranje, skledilo iz claka za kopiranje itd.

Za naručbe in nadaljnja pojasnila obrniti se jo do glavnoga zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Trst, Via delle Acque 5

U Ljekarni A. TOMAJA nasljednik

A. WINGGER

ZAGREB ilica br. 12

dobivaju se osim ostalih liekova nekotji obca prokušani i vrlo koristni, osobito preporuke vriedni liekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, rheumatizmu, kalamju i trganju u kostih, ukocnost i grčevom u žilah, boli u kukovih i križnici, kostonem pogancu, probadanju svakovratnih nezabam. — Ciena 80 nvt.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, teško disanje, promuklost u grlu, sipljivost. — Ciena 80 nvt.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, blijedoci, skrofelnosti, podbulnosti, djetinjoj krkljavosti, ženškim bolestim, slabokrvnosti, nemeći. — Ciena 80 nvt.

Pojačene švedske kaplje ili švedska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se glasovitim sredstvom očišćuje krv i zlatencia, popravlja i okrepiluje želudac i ublažuje glavna bol, oblašćava teginja ili mučnina, tjera napulosti i vjetro, odvlača se bol u žilici želudca i grčeva, žutica, gromnica ili sumica, zavijanje ili grčanje u trbulju. Tko ova tu koristno djelujuću švedsku tinkturu redovito pije, sačuvat će si zdravlje, tjelesnu snagu i zapriječiti razne bolesti. — Ciena 80 nvt.

Prah za blago ili za marvu, koji svakom gospodaru preporučam za kenjki kek i kašalj, za volove, krave i svinje, za lagane čišćenje, za objaživanje žoludca i probave, kada blago neče rado žderati, pa se napuhuje. Krave davaju od njega više i boljšega mlička, konji postaju čilji i jači. — Ciena jednom omoču 46 nvt.

Mazilo za blago osobito sa konje i volove proti kostonoj boli, grčevim i nategnutim žilam, ukocnost i ostalini poslje teškoga napora, za objaživanje i okrepilivanje žila i žilava. Jedna flaša 80 nvt.

Antiseptična voda za usta i zube sačuvaju se zubi od kvarenja zapriječuju i ublažuju zubobolje, učvršćuje meso oko zubi, razriřkavaju usta, uklanjaju nengodan vonj. — 1 flaša 60 nvt.

Fina smrekova esencija (Effenessenz) za čišćenje i razkuživanje zraka u sobah, za disanje i za plućebolne. — Po 50 nvt.

Tekućina proti izpadanju vlasi očvršćuje i hrani kosaanje vlast, očistaruje prihati i pospješuje rast kosa. — 1 flaša 50 nvt.

Mast proti šikaju, kramtam, peračini i ospotinam. — Jedan tončić 60 nvt.

Antisutin. Prah protiv sjanjenja ili petu, protiv ka-jeđini. — Škatulja 60 nvt.

Tinktura za kurje oči izvrsno sredstvo. — Ciena 50 nvt.

Dr. a Spitzera pomast za lice protiv suhošća pjeagam, nadećem, raznim pjeagam ili šeketovom, očistaruje prekomjerno rumenilo lica i nosa, hrpaovost, ospotine na licu; proizvdjava glaskost, rječnost; bjelocin i šnoća obraza i ruku. — Ciena većem lončiću 1 for. — K tome spada još boraksov capus po 40 nvt.

Fino parfume, mirisave voćice, razno pomado i boje za farbanje kose, za siede kose pacrne, fine sapune, praške za kose, sredstva za palježavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi posteljaju

Spužve za umivanje, kefiće za zube.
Razne sprava iz kautuka, bandaže, povoji za rane, pojase, kirurške sprave.
Ruskoga čaja, mnog Jamajka-Ruma, Malaga-vina, francuskoga Cognaca
Zalaha mineralnih voda.

Sva po novinah oglašene medicinske specialitete. — Tko naruč za pet forinti vrednosti, plaćam sam poštarina.